

Milena Marković

Ljubosumje v partnerskem odnosu z vidika relacijske družinske paradigme in klinične prakse. Doktorska disertacija. Mentor: Tomaž Erzar. Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta. 2023. XII, 323, III str. <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=154192&lang=slv>

Doktorska disertacija z naslovom „Ljubosumje v partnerskem odnosu z vidika relacijske družinske paradigme in klinične prakse“ kandidatke Milene Marković je izvirno znanstvenoraziskovalno delo, v katerem avtorica z vidika modela relacijske družinske terapije raziskuje pojav ljubosumja v dolgotrajnih heteroseksualnih zvezah in načine, kako se te kritične problematike loteva relacijska družinska terapija. V uvodnem, teoretičnem delu so predstavljena dosedanja znanstvena spoznanja o ljubosumnosti ter dejavniki, ki spremljajo oziroma prispevajo k dinamiki nezaupanja in ljubosumnosti v intimnih zvezah: dejavniki, povezani z izvorno družino partnerjev, dejavniki, povezani s stilom odrasle navezanosti, ter dejavniki, povezani s travmatičnimi izkušnjami. Hkrati so predstavljena tudi teoretična izhodišča relacijskega modela družinske terapije, osnova modela relacijske družinske terapije kot možne oblike pomoči parom, ko se ti soočajo s pojavom ljubosumja. Avtorica v disertaciji poveže oba vidika, tako kompleksno dinamiko ljubosumja kot model relacijske družinske terapije, in ju dopolni z razpravo o nezvestobi ter razliki v izražanju ter dojemanju nezvestobe med spoloma.

Empirični ali raziskovalni del disertacije je avtorica zasnovala v dveh delih, pri čemer je v prvem, kvantitativnem delu preverjala povezave ljubosumja z naslednjimi spremenljivkami: značilnosti izvirne družine, travmatične izkušnje v otroštvu, stil odrasle navezanosti ter nagnjenost k čustveni in fizični nezvestobi. Ugotovila je, da med ljubosumjem posameznika v partnerskem odnosu in negativnim vzdušjem, vsiljevanjem, zanemarjanjem, prisotnostjo fizične ali spolne zlorabe, zlorablajočo klimo v družini in zlorabo substanc obstaja statistično pomembna povezava. Prav tako je ugotovila povezanost med ljubosumjem in stili navezanosti. V drugi, kvalitativnem delu raziskave je avtorica preučevala značilnosti terapevtskega procesa s klienti s problemom ljubosumja. Odkrila je, da je problematika ljubosumja največkrat v ozadju drugih medosebnih ali osebnih problemov, da ni mogoče predvideti optimalnega trajanja terapevtskega procesa in da terapevtski proces po modelu relacijske zakonske in družinske terapije klientom omogoči, da se soočijo z dediščino preteklih izkušenj in uvidijo svojo vlogo v sistemu družine.

Rezultati dela predstavljajo pomemben znanstveni prispevek tako k dosedanjim ugotovitvam kot h klinični praksi. Rezultati kvantitativnega dela raziskave so potrdili pomembno povezanost ljubosumja z okoliščinami odraščanja. Ugotovitve kvalitativnega dela raziskave pa so potrdile vrednost poglobljenega terapevtskega dela s pari, v katerem se ob razreševanju očitne simptomatike in konfliktnosti razkrivajo prevzeti vzorci iskanja bližine oz. intimnosti, ki sprožajo občutke ljubosumja in nezaupanja. Prispevek doktorske disertacije predstavlja integracijo kli-

nične prakse po modelu relacijske družinske terapije in statistično ugotovljenih povezav, ki omogočajo celovitejše in globlje obravnavanje problematike ljubosumnosti ter učinkovitejše terapevtske intervence. Izvirnost doktorske disertacije je v njeni poglobljeni in kompleksni predstavitvi ter razširitvi dosedanjih spoznanj in izhodišč na področju preučevanja in preprečevanja ljubosumnosti v intimnih partnerskih zvezah oz. zakonu. Spoznanja in rezultati disertacije bodo v pomoč terapevtom pri oblikovanju terapevtskih in drugih intervencijskih programov za pare s problemi ljubosumnosti in nezaupanja.

Tomaž Erzar